Program no.: 3L00311, Paper Code: 76019

Group I Paper II / गट १ पेपर २

– **National Security, Public Order & Rule of Law** / राष्ट्रीय सुरक्षा, सार्वजनिक सुव्यवस्था आणि कायद्याचे नियम

Duration / कालावधी: 3 hours 30 minutes / ३ तास ३० मिनिटे

Total marks / एकूण गुण: 100 / १००

Answer **any 10 questions from Part A** and **any 7 questions from Part B** / भाग अ मधील कोणत्याही १० प्रश्नांची आणि भाग ब मधील कोणत्याही ७ प्रश्नांची उत्तरे द्या.

Part A - Short questions – Each question in this part carries **3 marks** /

भाग अ - छोटे प्रश्न - या भागातील प्रत्येक प्रश्नाला ३ गुण आहेत.

1. Write a short note on pre-independence law regarding civil liberties in India./ भारतातील नागरी स्वातंत्र्याबाबत स्वातंत्र्यपूर्व कायद्यावर एक छोटी टीप लिहा.
2. Write a short note on Rule of Law. / कायद्याच्या नियमावर एक छोटी टीप लिहा.
3. Write a short note on National Emergency in India between 1962 and 1968./ १९६२ आणि १९६८ मधील भारतातील राष्ट्रीय आणीबाणीवर एक छोटी टीप लिहा.
4. Write a short note on Emergency Detention in England. / इंग्लंडमधील आपत्कालीन अटकेवर एक छोटी टीप लिहा.
5. State any three differences between a Court and a Tribunal. / न्यायालय आणि न्यायाधिकरण यांच्यातील कोणतेही तीन फरक सांगा.
6. On what grounds can reasonable restrictions on the right to freedom of speech and expression be imposed? / भाषण आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याच्या अधिकारावर वाजवी निर्बंध कोणत्या आधारावर लादले जाऊ शकतात?
7. What does Article 21 of the Constitution of India provide for? / भारतीय राज्यघटनेच्या कलम २१ मध्ये काय तरतूद आहे?
8. What is Public order? State its importance. / सार्वजनिक व्यवस्था म्हणजे काय? त्याचे महत्त्व सांगा.
9. Write a short note on the relationship between Due Process & Special Legislations to deal with terrorism. / दहशतवादाचा सामना करण्यासाठी कायद्याची प्रक्रिया आणि विशेष कायदे यांच्यातील संबंधांवर एक छोटी टीप लिहा.

10. Explain the objects and reasons of Constitution 59th Amendment Act, 1988. / संविधान ५९ वी दुरुस्ती कायदा, १९८८ च्या हेतू (ध्येय) आणि कारणे स्पष्ट करा.

11. Write a note on 'Civil Liberties' and their protection under the Indian Constitution./ भारतीय संविधानानुसार 'नागरी स्वातंत्र्य' आणि त्यांचे संरक्षण यावर एक टीप लिहा.

12. Write a short note on National Security./ राष्ट्रीय सुरक्षेवर एक छोटी टीप लिहा.

13. Explain the need and importance of Judicial Activism in India./ भारतातील न्यायिक सक्रियतेची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा.

14. What is the process for proclamation of national emergency under the Indian Constitution? / भारतीय संविधानानुसार राष्ट्रीय आणीबाणीची घोषणा करण्याची प्रक्रिया काय आहे?

15. Name any three legislations for protection of rights of children in India. Which rights of children are protected through these legislations? / भारतातील मुलांच्या हक्कांच्या संरक्षणासाठी कोणत्याही तीन कायद्यांची नावे सांगा. या कायद्यांद्वारे मुलांचे कोणते हक्क संरक्षित आहेत?

Part B – Descriptive Questions – Each question in this part carries **10 marks /**
भाग ब – वर्णनात्मक प्रश्न – या भागातील प्रत्येक प्रश्नाला १० गुण आहेत.

16. Explain the law related to Preventive detention in India and the safeguards provided under the Indian Constitution regarding them. Cite case laws./ भारतातील प्रतिबंधात्मक अटकेशी संबंधित कायदा आणि त्यासंबंधी भारतीय संविधानांतर्गत प्रदान केलेले संरक्षण स्पष्ट करा. संबंधित न्यायालयीन खटले उद्धृत करा.

17. Explain how the provisions of Conservation of Foreign Exchange and Prevention of Smuggling Activities Act, 1974 are aimed at preventing Smuggling activities and curb economic offences. / परकीय चलन संवर्धन आणि तस्करी क्रियाकलाप प्रतिबंधक कायदा, १९७४ च्या तरतुदी तस्करीच्या क्रियाकलापांना

2E055FAEAB5384883030BDD255349328

प्रतिबंधित करणे आणि आर्थिक गुन्ह्यांना आळा घालण्यासाठी कशा प्रकारे आहेत हे स्पष्ट करा.

18. Examine the need for a special legislation to combat terrorism (like TADA) and explain why such laws appear draconian from a Human Rights perspective. / दहशतवादाचा मुकाबला करण्यासाठी (टाडा सारख्या) विशेष कायद्याची आवश्यकता तपासा आणि असे कायदे मानवी हक्कांच्या दृष्टीकोनातून कठोर का दिसतात ते स्पष्ट करा.

19. Analyse the law relating to rights of minorities in India. / भारतातील अल्पसंख्याकांच्या हक्कांशी संबंधित कायद्याचे विश्लेषण करा.

20. What is Martial Law? Explain Martial Law in the context of English law and Article 34 of the Constitution of India. / मार्शल लॉ म्हणजे काय? मार्शल लॉ हे इंग्रजी कायदा आणि भारतीय राज्यघटनेच्या कलम ३४ च्या संदर्भात स्पष्ट करा.

21. What are the measures taken for empowerment of women in India? Support your answer with the help of legislations enacted for protecting the rights of women. / भारतातील महिलांच्या सक्षमीकरणासाठी कोणत्या उपाययोजना केल्या आहेत? महिलांच्या हक्कांच्या संरक्षणासाठी लागू केलेल्या कायद्यांच्या मदतीने तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.

22. Elaborate on the scenario of emergency in 1975-77. How has the experience of emergency shaped the scope and development of fundamental rights in India? / १९७५-७७ मधील आणीबाणीच्या परिस्थितीचे तपशीलवार वर्णन करा. आणीबाणीच्या अनुभवाने भारतातील मूलभूत अधिकारांची व्याप्ती आणि विकास कसा घडवून आणला आहे?

23. Analyse critically the provisions of Article 359 regarding the suspension of the rights to move any court for enforcement of rights enshrined in Part III in the Indian Constitution. / भारतीय संविधानातील भाग ३ मध्ये दिलेल्या अधिकारांच्या अंमलबजावणीसाठी कोणत्याही न्यायालयात जाण्याच्या अधिकारांच्या निलंबनाबाबत कलम ३५९ च्या तरतुदींचे गंभीर विश्लेषण करा

24. Explain the concerns pertaining to protection of Human Rights of citizens in the course of performance of duties by the police./ पोलिसांकडून कर्तव्ये पार पाडताना नागरिकांच्या मानवी हक्कांच्या संरक्षणाच्या दृष्टीने महत्त्वाच्या गोष्टी स्पष्ट करा.

25. Explain the scope of the protection of constitutional freedoms and liberties provided under the Constitution of India upon proclamation of national emergency. / राष्ट्रीय आणीबाणीची घोषणा केल्यावर भारतीय राज्यघटनेनुसार प्रदान केलेल्या संवैधानिक स्वातंत्र्य आणि स्वातंत्र्यांच्या संरक्षणाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

26. Explain the various provisions of law related to protection of Human rights of Dalits in India. / भारतातील दलितांच्या मानवी हक्कांच्या संरक्षणाशी संबंधित कायद्यातील विविध तरतुदी स्पष्ट करा.

27. Explain the constitutional philosophy regarding the protection of Human Rights in India. / भारतातील मानवी हक्कांच्या संरक्षणाबाबत संविधानात्मक तत्त्वज्ञान स्पष्ट करा.

*****

2E055FAEAB5384883030BDD255349328